

Saint-Just, Lebon, Couton, Coffinbal, fueron presos o muertos.

A las dos de la madrugada, el Terror, que había echado sobre la Francia un velo sombrío, a pesar del color de la sangre de que estaba impregnado, había caído aplastado bajo el desprecio de la nación, que despertaba de aquel letargo.

Se trasladó al herido a un sitio que había de evocar para él téticos recuerdos, al Comité de Salud Pública, y allí, en la sala de audiencias, fué puesto su cuerpo sobre unas tablas. Un cubo de hojalata puesto bajo su cabeza recogía la sangre que manaba de la mandíbula. Allí estuvo inmóvil, como muerto, por espacio de más de una hora.

Hubo algo que torturó su alma aún más que la dolorosa herida. Sin poder hablar, inmóvil sobre aquellas tablas, tenía que oír los insultos de padres, madres, esposas, hermanos, hijos de aquellos que habían sido víctimas de su ferocidad.

Acercóse al herido un hombre del pueblo, ya de alguna edad; contempló a Robespierre con un mirar de ira concentrada, y le tomó el brazo diciendo:

—¡Robespierrel! ¡Robespierrel! ¿Me oyes?

El herido no contestó, y el hombre aquel soltó su brazo y exclamó:

—¡Tengo que decirte que hay un Dios!

ESPIGAS AJENAS

CADAVRES

L'Estat, al prohibir la introducció dels cadavres en la iglesia en l'acte de l'enterrament, donà per raó la higiene, i algú ha volgut insistir sobre aixó, lloant amb grans refinaments aquella disposició civil. Respectant la llei establerta, jo vull dir aquí la meva franca opinió.

Les disposicions legals, en primer lloc, no'ns mouen a gran respecte. L'Estat espanyol ha tingut sempre la taleia de legislar-ho tot de tort o de través: n'hi ha a dotzenes de lleis, que lo únic bo que tenen és el no ésser complides.

Altrament es el cadavre humá quelcom venerable, es verdaderament una cosa santa; instrument directe de totes les obres bones, reliquia de la més meravellosa de les obres de Deu sobre la terra, sagrat dipòsit on s'ha dignat hostatjar-se la Sagrada Eucaristia.

Aquella testa fou estoig de pensaments, tal ve-

gada falaguers per a nosaltres; aquella llengua ens parlà tal vegada paraules amoroses; potser d'aquelles mans ne rebérem carícies, aquells genolls se doblegaren al compàs dels nostres devant els altars de Déu; aquell cor bategà pels mateixos ideals que nostres cors.

Sobre aquell cos fret han caigut les llàgrimes d'una família que sols se'l deixa pendre per una trista necessitat. La societat no'l desampara fins que la naturalesa comença sa obra de providencial destrucció. La Iglesia no'l desampara mai, el perfuma d'incens, el ruixa amb aigua beneïta i com venerable reliquia l'abriga i el guarda amb terra sagrada fins la fi dels sigles.

El cadavre dins el temple es el més eloqüent predicador, encara que sia mut, que'ns predica la vanitat de les coses del mon, el terrible poder de Deu, l'amor de nostra mare l'Iglesia, que'ns demana una oració pel qui fou nostre amic: recordeu-vos de mí, al menys vosaltres, amics meus.

El cadavre humá amb sa presencia fa reviure la fe, senyala el terme de nostres esperances, excita nostra caritat i fa emmudir nostres disputes.

Potser la materia tornarà al no-rés, mes no tota; entre la terra hi ha partícules que tenen dret a la vida, i un día resurgirán els cadavres, i els ossos dels cadavres, i les cendres dels cadavres novament vivificats; son aquella part de materia que te dret a la vida eternal, per promesa de Deu. La disgregació haurá sigut passatgera, mes el seu fi es viure, viure i sempre viure.

Tot aixó es cert, però *¿i la higiene?*

Jo d'aixó poc ne puc dir, perquè no soc persona perita, però puc retreure lo que está a la vista de tothom.

Que les cases de prostitució se multipliquen asseniant la joventut, omplint el mon d'escrofulosos i tísics, i Donya Higiene calla.

Que la impremta pornogràfica se fica pels pobles i recons excitant al vici, aixó es, a la degeneració de la raça, i Donya Higiene calla.

Que les taules de joc verdes (no sé per que no les fan negres) roben l'humor, l'alegria, el pa, la salut, la vida de les famílies, i Donya Higiene calla.

Que'ls llocs de disbauxa i els cafés perduren oberts fins les altes hores de la nit amb evident perjudici de la salut pública; i Donya Higiene calla.

Que les tavernes vénen copes i més copes, introduint l'alcoholisme en nostra terra morigera-da; i Donya Higiene calla.

Que nostres pobles no tenen fonts, ni safreigs,